

Tiina Elo vihr

Kirjallinen kysymys härkäpapupiilokkaan torjunnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Härkäpapupiilokas (*Bruchus rufimanus*) on pieni lehtikuoriainen, jonka toukat elävät härkäpavun siementen sisällä ja aiheuttavat niihin merkittäviä vioituksia. Lajia on aiemmin tavattu Suomessa vain satunnaisesti, mutta vuodesta 2021 lähtien sitä on löydetty Suomesta säännöllisesti. Lajin pääisäntäkasvi on härkäpapu, mutta sitä esiintyy myös muilla palkokasveilla. Piilokkaan toukat heikentävät sadon määrää ja laatua, vähentävät siementen itävyyttä ja lisäävät kasvitautien riskiä. Vioittunutta siementä ei voi käyttää ravinnoksi, rehuksi eikä siemenenä.

Härkäpapupiilokkaan vointuriski kasvaa härkäpavun viljelyn laajenemisen sekä ilmastonmuutoksen etenemisen myötä. Naaras munii härkäpavun palkoihin, ja muninta vaatii lämpimät ja saateettomat olosuhteet. Toukat kehittyvät suojassa siementen sisällä, mikä tekee härkäpapupiilokkaan torjunnasta erityisen haastavaa. Koska härkäpapupiilokkaan toukat ovat härkäpavun siementen sisällä suojassa torjuntaruiskutuksilta, mahdollinen kemiallinen torjunta tulisi kohdistaa muniin aikuisiin, mikä on pitkään kukkivassa kasvustossa hankalaa. Käytännössä kemiallisen torjunnan teho on siksi jäänyt usein heikoksi.

Tarve härkäpapupiilokkaan kestäville torjuntamenetelmille on koko Euroopassa suuri. Härkäpapupiilokkaan torjunnassa on kokeiltu Suomessa asetamipridia (kauppanimi Mospilan), jota käytetään yleisesti tuholaistorjuntaan rypissä ja rapsissa. Viljelijät toivovat, että asetamipridille voitaisiin myöntää mahdollisimman pian käyttö lupa myös härkäpapupiilokkaan torjuntaan härkäpavuista, mikäli luvan myöntämiselle on riittävät perusteet. Myös muiden torjuntamenetelmien kehittäminen on aivan keskeistä, jotta härkäpapua pystyttäisiin Suomessa viljelemään jatkossakin ja vastaamaan markkinoiden kasvavaan kysyntään.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus huolehtii härkäpavun sekä muiden palkokasvien viljelijöiden toimintaedellytyksistä ja varmistaa, että härkäpapupiilokkaan torjumiseen on Suomessa riittävät ja turvalliset keinot?

Helsingissä 2.12.2025

Tiina Elo vihr